

Reflektioner om jungfru Maria, för bebådelsedagen den 24 mars 2019

Inledning

Minst varje söndag upprepar vi trosbekännelsen som nämner att Jesus är född av jungfru Maria. Det vore därför rimligt att tro att hon är en av kristenhetens allra mest kända personer, och det är hon säkert också, om vi menar att väldigt många känner till henne och har hört hennes namn. Om vi är ärliga kan vi däremot undra hur mycket vi verkligen känner henne och vet vem hon är. Syftet med denna artikel är att hjälpa oss från att ha hört hennes namn och veta om att hon funnits, till att lära känna henne lite bättre.

Vi frågar oss alltså: vem är jungfru Maria?

Hur får vi reda på vem jungfru Maria är?

Med frågan formulerad kan vi undra om hur vi ska kunna få den besvarad.

Frågan om vem jungfru Maria är kan ses som en teologisk fråga, en fråga om en del av innehållet i den kristna tron. Då borde den inte besvaras på något annat sätt än alla andra teologiska frågor, som vem Gud är, vad Jesus har gjort eller vad som ska hända vid tidens slut. Allmänt använda metoder i arbetet med att formulera vad de kristna tror borde vara lika användbara här.

Mycket kortfattat beskrivet har vi fyra olika sätt att få bra svar på teologiska frågor. Först får vi läsa Bibelns text, sen får vi studera vad vi vet om den historiska och kulturella bakgrunden för att förstå texten bättre. Bra input kan vi också få från vad andra kristna tror, eller har trott i kyrkohistorien.

Som en fjärde möjlighet kan det också möjligen vara så att Gud har rest upp en profetisk röst eller rörelse i vår egen tid, som vi kan lära oss av. Det sist nämnda är kanske det ovanligaste och kommer inte att bli aktuellt i den här artikeln. De andra tre metoderna kan vi dock använda.

Först läser vi Bibeln

Låt oss allra först påminna oss om vad Bibeln berättar om jungfru Maria!

Första gången möter vi henne i Nasaret, den dagen ängeln Gabriel besöker henne för att erbjuda det unika och gudomliga uppdraget att föda Guds egen Son in i världen.

Gravid besöker hon sin äldre släkting Elisabet och väl hemma igen följer hon med sin man Josef till hans släkts stad för att bli registrerad i de romerska skatteuppbörslistorna.

Det är där, i Betlehem, Maria föder sin förstfödde son och blir mamma. Som nybliven mor besöker hon templet i Jerusalem fyrtio dagar efter sin sons födelse, får se en grupp rika främlingar komma med gåvor och hyllningar till hennes son – och får sedan fly undan kung Herodes barnamord och leva som asylsökande i Egypten.

Efter Herodes död väljer Josef att ta sin familj tillbaka till deras eget land, men eftersom en av alla Herodes många söner regerar i Judéen i söder, bosätter se sig inte i Betlehem, utan återvänder till bebådelsens stad, Nasaret.

Väl bosatt i Galiléen är Maria mor på heltid eller mer. Det berättas om att Jesus har fyra bröder och minst två systrar. Utan barnomsorg ges det nog henne inte många lediga stunder! Ändå hinner hon med att följa med Josef på vallfärder till Jerusalem under högtiderna och det är under en av dem hon får uppleva något av det värsta en mamma kan vara med om.

Vi får alltså veta en del om Marias liv, men inte särskilt mycket om vem hon egentligen är. Det allra mesta som berättas sätter henne i relation till Josef, familjen eller Jesus själv. Det gäller även de fyra förutsägelseerna i den Hebreiska bibeln. De handlar alla om en kvinna som ska bli mor till Messias. Hennes son försvinner nämligen spårlöst och det fordras tre dagars sökande innan familjen äntligen återförenas och kan fortsätta sitt vanliga liv med Josefs snickarverkstad som försörjning.

Efter berättelserna om Jesu barndom är Skriften tyst om både honom och hans mor i nästan tjugo år.

Ganska lite nämns om Maria medan Ordet ägnar sig att berätta om Jesu uppdrag och tjänst. Hon är med och arrangerar ett bröllop i Kana och besöker något år senare Jesus i Kapernaum för att försöka hindra honom att arbeta sig fördärvad.

I april året 33 står hon vid korset, och där uppfylls Symeons förutsägelse i templet om att även genom Marias själ ska stickas ett svärd. Hon anförtros av Jesus till lärjungen Johannes men får sedan se Jesus dö och vara med om att ta ned honom från korset och i stor hast före sabbatens ingång börja begravningsförberedelserna.

Efter sabbaten är Jesu mor med i en grupp av fyra kvinnor med samma namn som kommer till den grav Jesus lagts i och finner den tom. Sedan finner vi henne i lärjungaskaran – och avslutningsvis är hon en av de 120 som är samlade på pingstdagen och fylls av den helige Ande.

Några slutsatser kan vi i alla fall dra från texterna. Vid sitt besök i templet har Maria med sig två duvor som offer. Det berättar för oss att hon inte tillhör de rika. Uppdraget som mamma tar hon på djupaste allvar. När Jesus glömts kvar i Jerusalem eller har så många hjälpsökande omkring sig att de trampar på varandra, gör hon allt hon kan för att ta vara på honom.

Omsorg har Maria också om andra människor. Vid bröllopet i Kana ser hon till att festen inte blir förstörd när vinet håller på att ta slut.

Det enda längre avsnittet i Bibeln som handlar om Maria är när hon besöks av ängeln Gabriel. Där avslöjas möjligen en liten glimt av hennes personlighet.

Gabriel kommer nämligen från en annan verklighet än vår. Han kommer från Guds tillvaro, en som är mycket verkligare än vår. Gud bor i ett stort ljus, dit ingen av oss kan komma, och Gabriel skulle, om han vore här, ha med sig så mycket av Guds härlighet att det skulle bli en chock för oss. Inte för att Gud ser ner på oss, inte för att Gud håller något emot oss, utan enbart för att vi är dödliga och än så länge lever i en förnedringskropp innan vi i framtiden förvandlas då vi ikläds odödligheten.

Det är därför som ingen ängel kan uppenbara sig utan att som första mening säga.
-”Frukta inte!”

Fascinerande nog gör inte Gabriel det, och den unga kvinnan i Nasaret som han besöker blir inte så uppskrämd som herdarna i Betlehem nio månader senare. Maria verkar på ett särskilt sätt vara redo för att se Guds härlighet!

Å ena sidan har vi alltså att göra med en alldeles vanlig kvinna, en som tagit sitt uppdrag som mor och medmänniska på största allvar. Samtidigt visar hennes reaktion på änglabesök att hon inte alls är vem som helst. Det är något fascinerande med henne, något särskilt med hennes gudsrelation.

Låt oss försöka ta reda på mera om henne!

Vad säger andra kristna?

Låt oss övergå till att lyssna på vad kristna i alla tider har sagt om Maria. En varning bör dock först utfärdas. När vi lyssnar till andras tro eller formulering av sin tro, handlar det just om andras tro. Vi själva kommer alltid förr eller senare utanför vår egen, och det kan vara obekvämt eller obehagligt, eller ibland göra att vi har svårt att hålla oss för skratt. Vi får alltså särskilt tänka på att andas, djupt och lugnt, under den här fasen av vårt teologiska arbete!

För jag föreslå att vi utgår från den äldsta sammanfattningen av den kristna tron som fortfarande är i bruk, den Apostoliska trosbekännelsen? Den nämner kvinnan från Nasaret på två olika ställen. Först nämns hon explicit i andra trosartikel, där det sägs att Jesus är född av jungfrun Maria.

Sedan ingår hon förstås i tredje trosartikel, nämligen som medlem av den enda heliga allmänliga kyrkan, och hon har därmed del av syndernas förlåtelse, de dödas uppståndelse och evigt liv.

Hon är alltså frälst från synd, död och undergång på samma sätt som alla andra människor, men hon är också mor till Frälsaren, den man som profeten förutsa skulle födas av en jungfru.

Jesus skulle ju inte kunna födas på den här jorden, och inkarnationen inte kunna ske, utan att någon kvinna tog på sig uppdraget att bära honom under sitt hjärta i nio månader. När de kristna förstått att Jesus var både människa och mer än bara människa, alltså både gudomlig och mänsklig, blev det en animerad debatt om vad det innebar för vem Maria är. I strikt mening, hävdade några, är Maria bara mor till Jesu mänskliga natur, Gud fadern själv är ursprung till Hans gudomliga.

Inte kan man skilja ut Jesu gudomliga natur från den mänskliga, enades man till slut om. Ifall Maria var Jesu mor, var hon både mor till en judisk pojke och till Gud. På grekiska valde man *Theotokos* som en bra titel. Det betyder gudabärerska. Ofta liknade man Maria, som bar Guds härlighet, med förbundsarken, över vilken Guds strålgång, på hebreiska *Shekinah*, vilade. En annan titel Maria fick var gudaföderskan, men här i väst blev det vanligast att kallade henne Guds moder, eller med ett ord, gudsmoan.

Eftersom Jesus skulle födas av en jungfru, kallas Maria självfallet jungfru Maria i kyrkans tro och bekännelse. Redan innan hon kom att kallas gudsmoan funderade man på hur länge hon faktiskt var jungfru. Frågan är intressant därför att den har bäring på vilka Jesu bröder är. De kan vara barn av Maria, alla yngre än Jesus, å ena sidan, eller halvsyskon till Jesus, genom att vara födda i ett av Josefs tidigare äktenskap.

Den som orkar med en kulturell överdos kan se efter hur Jesu födelse avbildats i konsten. Både på Musée de Louvre i Paris och Kunsthistorisches Museum i Wien finns mängder av tavlor som visar stallet i Betlehem, med en avslappnad Maria, fullt påklädd, sittande vid sidan av en fårfäll där det ligger ett barn som strålar eller är självlysande, beroende på vad konstnären valt att åstadkomma.

Det intressanta är att alla dessa tavlor har en gemensam källa, i form av en profetia. En annan kvinna har upplevt sig se en himmelsk uppenbarelse, och hon beskriver Jesu födelse som ett äkta mirakel:

-’Utan smärta födde jungfrun sin son’ berättar profetissan, ‘och jag hann knappt se hur det gick till. Ena stunden bar hon honom under sitt hjärta, nästa stund hade han obemärkligen glidit ut ur hennes sida och låg framför henne i den gudomliga Sonens hela majestät.’

Det hände sig för två decennier sedan att en amerikansk evangelikal pastor hävdade att det var först efter syndafallet människor tvingades födas genom att pressas ut i livmoderns nedre öppning. Gud hade inte planerat det så, sa han, utan att födelsen skulle ske sidledes, utan att göra ont.

Den stackars amerikanske pastorn blev utskrattad, men det blev inte vår egen heliga Birgitta, då när hon berättade om och skrev ner sin vision om Jesu märkliga födelse. Därmed anslöt hon sig till den teologiska riktning som hävdade att Maria var jungfru också efter Jesu födelse, dvs. att hon alltid varit, och alltid kommer att vara jungfru. Detta var redan tusen år gammal teologi när Birgitta själv blev helgonförklarad strax efter sin död.

Ett nutida sätt att inta en medlande hållning föreslår titeln 'Den ständigt rena jungfrun Maria.' Detta betonar att Maria är jungfruligt ren även om hon efter Jesus fått föda flera barn.

Maria betraktas alltså som gudsmoder och ständig jungfru av många kristna. Oberoende av hur man ser den personliga eskatologin delar hon nu vilan med andra frälsta som dött i tron på Jesus. Frågan blir då vad det innebär. Fornkyrkan, med sitt grekiska språk, skilde på kropp och själ, mycket mer än GT:s israeliter med sin hebreiska bakgrund. Att döden innebär att själen lämnar kroppen för att vara med Jesus är den klassiska kristendomens sätt att se på alla troendes framtid.

Det finns alltså, enligt gammalt sätt att se, en gudstjänstfirande församling på jorden, av människor med kropp och själ, och en gudstjänstfirande församling i himlen av själar som väntar på att vid de dödas uppståndelse förenas med förhärligade kroppar. Detta gestaltas i gamla kyrkor, genom att vid altaret böjer den jordiska gudstjänstfirande församlingen knä i en halvcirkel vid altaret. Cirkeln blir slutet av den himmelska gudstjänstfirande församlingen, som vi inte kan se, men som är på andra sidan av altaret. Den som vill kan se efter hur koret i Linköpings domkyrka ser ut, där en full cirkel skapats genom att ett textilkonstverk som avbildar apostlarna hängts upp bakom högaltaret.

Maria är alltså i himlen, tänker sig kristna så långt tillbaka vi kan följa deras tro. Dessutom är hon fortfarande Jesu mor, och som sådan har hon säkert samma möjlighet att påverka honom som vid bröllopet i Kana. Även om Han inte tänkt ge ett bönesvar kan hon säkert övertala honom!

Nu förstår vi varför medeltidens kristna gärna både bad Herrens bön och sa sitt Ave Maria.

-”Var hälsad Maria, full av nåd, Herren är med dig,” säger man på svenska. “Välsignad vare du och välsignad vare din livsfrukt Jesus. Be för oss nu och i vår dödsstund. Amen.”

Lägg märke till att i ett Ave Maria ber man inte till Maria. Man anhåller bara ödmjukt om att hon ska be till Jesus för oss.

Allt det här är förvånansvärt gamla trossatser, alla färdiga och formulerade under 200 – 400-talen. Som ni redan har gissat rensade reformationen bort mycket av det här, så därför har vi nu för tiden inte mycket aning om vad som lever kvar i österlandets alla kyrkor, dvs. hos invandrare från både Syrien och Irak, och dessutom i den romerska kyrkan.

På sistone har dessa tre forntida Mariadogmer byggts ut just i Rom.

Att Maria är med i den frälsta brudeskaran i himlen har byggts på med att hon är fysiskt upptagen till platsen vid Jesu tron. Det bestämdes av Pius XII 1950, den enda gång någonsin som en påve har utnyttjat sin rätt från första Vatikankonciliet att uttala sig ofelbart, s.k. *Ex cathedra*.

Redan under medeltiden trodde katolikerna att Maria har krönts till himlens drottning och sitter vid Jesu härlighets tron, och 1854 fastställdes dogmen om hennes obefläckade avelse.

De romerska katolikerna menar nämligen att för att kunna var mor till en syndfri Jesus, måste Maria själv vara född utan synd. Så firar man hennes tillkomst den 8 december och att hon kroppsligen upptagits till himlen den 15 augusti, den dag som traditionellt anses vara den dag Maria dött.

Inom parentes sagt är denna dag för Marias död, hennes avsomnandes dag, på engelska Dormition, namn på en mängd rysk-ortodoxa katedraler, bland annat den i Helsingfors och den vid Röda torget i Moskva. På ryska benämns Marias död nämligen *Uspenskij*.

En enda röst till behöver vi höra om vad andra kristna anser om Maria, Jesu mor. Den var som mest högljudd under den helgonförklarade påven Johannes Paulus II pontifikat, men blev aldrig fastlagd som dogm och håller nu på att tystna. Det handlade om att få Maria proklamerad som medförsonerska till Jesus. George, min egen ärkebiskop, fick frågan av en av denna uppfattnings anhängare om byte av kyrka. Tyvärr blev denne Maria-tillskyndare mycket besviken på gammalkatolikernas svar.

Så långt kyrko- och dogmhistorien. De har mycket att säga. Men paradoxalt nog innehåller de inte på långa vägar lika mycket information om Maria som de är ordrika. De tre fornkyrkliga dogmerna talar mer om vem Jesus är, än om Maria. Jesus är född av en jungfru, Jesus är både sann Gud och sann människa och Jesus är Guds lamm som tar bort all världens synd och blir allas Frälsare.

Påbyggnaderna om obefläckad avelse, upptagning till himmeln, kröning till drottning och till slut upphøjelse till medförsonerska döljer mer än uppenbarar Maria, den verkliga unga kvinnan som ängel Gabriel mötte. Fånigt nog har alltså dogmhistorien antingen på ett helt korrekt sätt riktat oss bort från Maria till Jesus, eller kommit med andra påståenden som inte ger oss någon information om vem hon egentligen var.

Jag skulle vilja påstå att jungfru Maria, som borde ha varit kristenhetens mest kända kvinna, istället blivit så dold av allt som sagts att hon i själva verket blivit den vi känner minst. Hon har lindats in i så mycket spekulation att det nästan inte finns någon kunskap kvar av den verkliga kvinnan med kropp och själ. Hur hittar vi då henne?

Bidrag från Bibelns omvärld

Att lyssna till andra kristna sa oss alltså inte mycket om den verkliga unga kvinna av kött och blod som fick besök av ängeln Gabriel. Vi tvingas då söka information från annat håll. Vi har redan läst Bibelns egen text. Låt oss nu se om det som historikerna vet som bakgrund till texten är något som vi kan använda oss av!

Vad vi egentligen gör då, är att klippa ut Maria ur Bibelns berättelser och se efter vad det som blir kvar har att säga oss. Vi lyfter bort huvudpersonen och tittar istället på allt som finns runt omkring henne. Resultatet kan komma att förvåna!

Gabriel möter henne i Galiléen. Det är den nordligaste av regioner i Israels land, och vi bär med oss en grundmurad skepsis till hela landskapet, bland annat på grund av den profetia från Jesaja som vi får höra på julnatten. Den handlar om att det folk som lever i hedningarnas Galiléen, som vandrar i mörkret ska se ett stort ljus och går sedan över till löftet om att ett barn ska födas, en son ska bli oss given. Eftersom vi känner igen barnet som den utlovade Messias, är det lätt att tänka oss att orden i inledningen också syftar på Jesu tid.

Läser vi Jesaja mot hans historiska bakgrund visar sig dock något annat. Under Jesajas långa tid i tjänst som Guds profet har först Aram från Damaskus och sedan Assyrien givit Nordriket Israel slag på slag och när profetian om folket som vandrar i mörker uttalas, är det inte mycket kvar av det som en gång var ett mäktigt rike, lett av kung Ahab, som till och med Salmanasser III tvingades uttala sin respekt för. Snart ska processen fullbordas med att Sargon II förstör Samaria och Sanherib för bort de kvarvarande israeliterna i fångenskap, men redan är flera av Israels stammar förlorade och i Galiléen har hedningar tagit deras plats. Jesaja inleder alltså sin messianska profetia med att skriva ner läget under sin egen tid. En nulägesbeskrivning under andra halvan av sjuhundratalet!

På Jesu tid, har det nämligen visat sig för ett decennium sedan eller två, var läget annorlunda. Nere i södra Galiléen fanns ett blomstrande judiskt liv med minst lika utpräglad lagfromhet som uppe i det berömda Jerusalem. Här fanns också en särskild koloni davidsättlingar, som alltså Marias blivande make kom ifrån, och de hade likt svenska utvandrare till Amerika tagit med sitt eget ortnamn när de gav sig av. Det finns alltså ett Beit-Lechem i Galiléen också, namngivet av Davids födelsestad uppe i Judéen.

Galiléer är alltså inte religiösa analfabeter. Judiska pojkar där lär sig de fem Moseböckerna utantill, lika väl som grabbarna i Judéen, och alla som har möjlighet vandrar upp till Jerusalem till i varje fall någon av de tre stora vallfartshögtiderna; påsken, pingsten och lövhyddohögtiden, just så som Jesus ska ha för vana att göra några årtionden senare. Att Jesus inte skulle kunna vara Messias, för att det inte kommer några profeter från Galiléen är dessutom fel. Jona är väl mest känd, men den också i Assyrien begravne Nahum och kanske även Habackuk var därifrån!

Hedningar fanns det förstås många i Galiléen på Jesu tid. Det berodde i första hand på att där möttes handelsvägarna och på dem färdades under Roms överhöghet allt möjligt folk. Inte alls långt ifrån lilla Nasaret gick Patriarkernas väg upp genom Samarien och Judéen, genom Betel, Sykar, Hebron och förbi Beer-Sheva, för att sedan ansluta till vägen mellan Petra och Egypten. Från Damaskus och nuvarande Jordanien gick en stor väg över Jordan och Jisreelslätten västerut till Medelhavets kust där man kunde fortsätta norr ut till Syriens huvudstad Antiokia eller söderut genom Cesarea och även den vägen komma till Egypten och dess huvudstad Alexandria.

Handeln var livlig, karavanerna många och fiskeindustrin vid Kinneret skeppade ut mängder av livsmedel, både torkad fisk och en eftertraktad romersk konserverad fisksås. Såsen skeppades med båt i stora lerkrukor långt västerut längs medelhavet. Självfallet var stämningen kosmopolitisk, kulturer och språk blandades och alla galiléerna lärde sig flera olika språk för att kunna kommunicera med främlingar som det var lukrativt att göra affärer med. Det gamla allmänna språket runt östra Medelhavet, arameiskan, var allas vardagsspråk, det nya, grekiskan, kunde många.

Tänk gärna på Johannes (evangelisten) som tillhörde en uppsatt familj med kontakter hos ledarna i Jerusalem. Han skriver utmärkt grekiska, och drar sig inte för att konstatera att Pilatus försöker få ur Jesus vem han är genom förhör på grekiska! Till och med Petrus, den praktiske fiskaren med valkar i händerna, skriver själv på grekiska när han inte längre har Silas hjälp och även om det inte är så språkligt lysande, är det tydligt att Petrus inte var obildad. Det var inte galiléer. Däremot hade de en egen, tydlig dialekt, som jerusalemborna smålog åt, och inte alls några fina teologiska skolor som i huvudstaden. Men dumma, efterblivna och okunniga var de inte.

Det har vi ingen anledning att tro att Maria var heller. I den meningen har nog många konstnärer rätt i att avbilda henne med en bok i knäet när Gabriel uppenbarar sig med bud om Messias. Saken är nämligen den att Maria har en äldre släkting som tillhör tempelprästernas familj och då måste ju även Maria vara av Levi stam och en Arons dotter. För templets drift gick det åt en hel del liturgisk klädsel, och vid den här tiden erbjöds unga flickor av prästerliga föräldrar att spinna, väva och sy till templet – och i gengäld gavs dem en gedigen teologisk utbildning, vilket annars mest förbehölls pojkarna.

Judendomen är mycket medveten om att ett barns första år påverkas mycket starkt av vad barnet lär sig av sin mor. Därför räknas den som fötts av en judisk mamma som judisk, oavsett vilket folk som pappan kommer ifrån. Nu har vi här, tolv år senare, den unge Jesus, som efter att för första gången i sitt liv har besökt Jerusalem under påsken, väljer att stanna kvar och samtala med lärarna i staden. Han får betyget att vara oerhört och överraskande lärd och kunnig av dem.

Självklart har Jesus lärt sig av Rabbinen i synagogan, det gjorde alla pojkar som förberedelse för sin trettonårsdag, då de skulle upptas som en Lagens son, på arameiska *Bar Mitzva*. Det verkar dock, utifrån händelserna i Jerusalem året innan, som om Jesus sin ringa ålder till trots lärt sig mera än vad som kunde förväntas av honom. Vem hade han lärt sig av? Vem hade undervisat Jesus innan det blev tid för Rabbinen att ta vid? Mamma Maria, så klart!

När vi med ängeln Gabriel träder in i ett hem i staden Nasaret i Galiléen är det alltså inte till någon obildad och okunnig flicka vi kommer, utan tvärt om till någon som p.g.a. sin prästerliga härkomst är väl skickad att kunna inleda undervisningen av den blivande Messias. Inte heller kommer vi till någon tonåring. Det är efter andra världskriget som ungdomskulturen dyker upp, för första gången i världshistorien, och den blommar under 1950- och 60-tal. Jesaja talar om Maria som en ung kvinna, i giftasvuxen ålder, som kan vara jungfru därför att hon ännu inte gift sig, eller ha lämnat jungfrudomen bakom sig efter ingånget äktenskap.

Gabriel kommer till en dam, visserligen ung och ännu bara trolovad, men definitivt inte till någon okunnig lite småunge!

Tillämpning

Det finns mer bakgrundskunskap, som jag föredrar att lämna därhän. Källorna har namngett Marias föräldrar och hävdar att hon fötts i Jerusalem, men sådant är tyvärr av tvivelaktigt historiskt värde, liksom ett påstått brevsvår från Maria till biskop Ignatius av Antiokia.

Däremot är det fortfarande sant att Maria är ett lysande föredöme. I hur många predikningar har vi inte hört det? Troligen i så många att det redan blivit så slitet att vi missar hela poängen. Då får vi ta oss an Maria som föredöme från en liten annan utgångspunkt. Bibeln säger nämligen att det inte är Ordets hörare som blir saliga, utan dess görare! Har nu Gud inte uppenbarat för dig något särskilt som Han vill du ska göra, ta det bara lugnt. Gud har tillräckliga röstresurser för att göra sig hörd, och har Han ännu inte talat, fortsatt bara med det du gör. Du är ju mitt i Guds vilja för ditt liv!

Har Gud däremot talat, är läget annorlunda. Då har du en kallelse, ett uppdrag att fullborda, och då är det dags att ta detta på allvar: det är inte det du hör, utan bejakar och gör, som är själva meningen med att Gud talar, med att Gud kallar!

En sak bör vi dock inte underlåta att nämna när vi talar om Maria som föredöme, och det ser vi om vi jämför Maria med Abraham, all tros fader. Maria var ung, trolovad, redo att bli gravid och föda Josefs barn. Då kommer Gabriel med det i och för sig överraskande budskapet att det inte ska vara Josef som blir far till hennes förstfödde, utan Gud själv. Till det behöver Maria bara ödmjukt säga ja. Sedan gör den helige Ande resten, och händelserna vid besöket hos Elisabet visar oss ju att den himmelska konceptionen skedde i princip omedelbart.

Abraham däremot, är inte bara gammal, löftet han fått om en son uppfylls inte på en gång. Det tar ju 25 år innan Sara till slut bär ett nytt liv under sitt hjärta. Abraham är därför ett mycket större föredöme än Maria, för han fick hålla fast vid löftet och tro på Gud utan att se i trofast tålmod år efter år!

Maria är ett föredöme, ett bland många, men som sådan ska hon inte överdrivas. Hon har en unik relation till Jesus, men den motiverar inte att vi upphöjer henne. Istället pekar hon alltid på Guds enfödde Son, Han som är Försonaren, Den som ska upphöjas, tillbes och äras och i vilkens Namn vi uttalar våra böner till Gud fadern själv!

Amen.